

Kosmetika

aneb jak nakupovat výrobky
přírodní, bio a bez pokusů
na zvířatech

Hnutí DUHA

místní skupina Olomouc

V dnešní době není snadné zorientovat se v nabídce kosmetických produktů na našem trhu. Společnosti mohou mít na svých výrobcích různé lživé značky či označení typu „tento výrobek nebyl testován na zvířatech“. Následující informace by vám měly usnadnit orientaci při nákupu kosmetiky přírodní, bio a kosmetiky netestované na zvířatech.

Čeho byste si měli při výběru kosmetiky všímat?

Nejdůležitější je si přečíst příbalový leták a obal výrobku. Ne všechny složky v kosmetice obsažené jsou pro naši pleť ideální. Kosmetika může obsahovat konzervanty či deriváty z ropy.

Nezapomínejme, že výživu pokožky, vlasů a nehtů zajišťuje naše vlastní krev. Zda je pokožka čistá, hladká bez vrásek, vlasy lesklé a nehty pevné, záleží tedy hlavně na naší stravě a kondici těla. K výraznému zlepšení stavu naší pokožky mohou přispět různé detoxikační kúry, masáže (magnetické, reflexní, obličejové) a samozřejmě pohyb.

Podle čeho vybírá ekospotřebitel?

- Zda nebyl výrobek a jeho složky testovány na zvířatech?

V dnešní době, kdy máme možnost látky obsažené v krémech testovat mnoha alternativními metodami (např. tkáňové kultury, počítačové simulace) je zbytečné, aby kdokoliv z živočišné říše musel podstupovat bolestivé testování. Pro naši krásu nemusí nutně trpět jiný.

- Zda je kosmetika přírodní? Není synteticky vyráběná?

Jedná se hlavně o tzv. základní složky, které jsou často vyrobené buď chemickou cestou z ropy, nebo to mohou být kvalitní rostlinné oleje či bylinné složky.

- Zda je v biokvalitě?

Přírodní složky jsou pěstovány v tzv. ekologickém zemědělství, bez použití průmyslově vyráběných pesticidů a umělých hnojiv.

- Odvážní se ptají: Nemohu si zkrášlovací prostředek vyrobit doma sám?

Různé kosmetické výrobky si můžeme vytvořit i sami doma. Věřte, že budou stejně účinné i jako jiné výrobky a budou zaručeně z kvalitních surovin a bez konzervantů. Výroba není nikterak složitá a návody se dají najít v různých publikacích i na internetu.

- Konečně nemůžeme opomenout ani obal výrobku. Čím více vrstev kolem obsahu, tím vytváříme více odpadu.

Spolehlivé certifikáty kosmetiky:

Zařadili jsme zde jen ty, které jsou spolehlivé – udělované nezávislou organizací (můžete se totiž setkat také se značkami a zavádějícími texty, které si firmy samy vymýšlejí). Konkrétní značka kosmetiky může splňovat jen některé, ale i všechna tato kritéria.

a) Humane Cosmetics Standard (HCS)

- je celosvětově jediný mezinárodně uznávaný certifikát pro kosmetiku a toaletní zboží netestované na zvířatech. V ČR certifikát uděluje Svoboda zvířat.

Firmy označené certifikátem HCS splňují tyto podmínky:

- 1) nesmí provádět pokusy na zvířatech (při testování konečných výrobků, ani jejich složek)
- 2) nesmí zadávat testy na zvířatech jiným subjektům
- 3) nesmí podporovat výrobu nových kosmetických složek tím, že je nakupují od jiných firem. Firma s HCS si stanoví tzv. „cut of date“, což znamená, že už nebude používat ve svých výrobcích složky vyrobené např. po roce 2000 (nepodpoří výrobu nových složek testovaných na zvířatech)

Firmy nemají povinnost dávat si tuto značku na své výrobky, orientujte se proto podle aktuálního seznamu, který najdete na: www.netestovanonazviratech.cz.

Prohlášení kosmetických firem bez HCS o tom, že jejich výrobky nejsou testovány na zvířatech, mohou být často zavádějící a lživé.

Tyto firmy, jejichž výrobky jsou dostupné v ČR, mají některé své výrobky s certifikátem HCS:

• Freeman • Hedera Natur - značky: Almacabio, Equo, Eco, Florame • Jason Natural Cosmetics

• Kiss My Face • Laboratoire Holistica International • Liz Earle Cosmetics • L'Occitane • Lily LoLo Mineral Cosmetics • **Manufaktura (česká firma)** • Marks & Spencer • Mary Kay • Montagne Jeunesse • Nothing Nasty • Organix South Inc. (Thera Neem) • Paul Mitchell • Sanoflore • Super Diet • The Body Shop • Urtekram • Yes Syzygy Ltd.

b) Certifikovaná přírodní kosmetika, Certifikovaná přírodní kosmetika BIO (CPK, CPK BIO)

- Česká certifikace, garantovaná KEZ o.p.s (kontroluje i ekologické zemědělce).

- 1) výrobky neobsahují parafín, vazelínu ani jiné ropné produkty nebo látky na bázi silikonů
- 2) neobsahují žádné syntetické, vonné, konzervační a barvicí látky
- 3) neobsahují geneticky modifikované suroviny – GMO
- 4) výrobky ani výchozí suroviny nejsou testovány na zvířatech, je zakázáno použití surovin ze zvířat s výjimkou včelího vosku a derivátů lanolinu
- 5) neobsahují chemické UV filtry, elektronové nosiče, ethoxylované suroviny
- 6) výrobky splňují ekologickou únosnost výroby a obalových materiálů

CPK BIO – kromě těchto podmínek obsahuje minimálně 10 % rostlinných surovin pocházejících z ekologického zemědělství.

Aktuální seznam firem najdete na: **www.kez.cz**
- ekologický producent - info – kosmetika (Zdroj: **www.kez.cz**)

Tyto firmy mají některé své výrobky s certifikátem CPK a CPK bio:

- M+H, Harašta a Míča s.r.o. (Salus, Saloos)
- NOBILIS TILIA s.r.o. (Nobilis Tilia) • Botanicus, spol. s r.o. (Botanicus) • Syncare Plus, s.r.o. (Syncare) • MVDr. Jiří Pantůček (Topvet)
- Biovitality, spol. s r.o. (Topvet) • Bio Agens Research and Development - BARD, s.r.o.
- Otomar Černý (Divoká kosmetika) • Naturfyt - Bio s.r.o. (Naturfyt) • Bio Agens Research and Development - BARD, s.r.o. (Pythium)

c) kosmetika s certifikátem BDIH

Známku BDIH uděluje stejnojmenná německá asociace.

- 1) není dovoleno testování na zvířatech, když jsou výrobky vyráběny, vyvíjeny nebo zkoušeny
- 2) suroviny, které byly na trhu po 1.1. 1998 nemohou být používány (s výjimkou surovin, které nebyly otestovány na zvířatech)
- 3) je zakázáno používat suroviny, jež pocházejí z mrtvých obratlovců (např. vorvaňovinu, želvovinu, tuk z norků, svišťů, živočišné tuky, kolagen)
- 4) výrobek neobsahuje parafín, vazelínu, ani jiné ropné produkty
- 5) výrobek obsahuje pouze čisté rostlinné oleje
- 6) výrobek neobsahuje žádné syntetické konzervační, vonné ani barvicí látky
- 7) není povoleno použití radioaktivního ozáření k zajištění mikrobiální čistoty výrobků

Tyto firmy mají některé své výrobky s certifikátem BDIH:

- *Alva* • *Alverde* • *Farfalla* • *Lavera* • *Laveré*
- *Logona* • *Naturderm botanics* • *Sante*
- *Weleda* • *I+M Naturkosmetik*

d) kosmetika s certifikátem EKO-CERT

Je udělována certifikační společností EcoCert, která uděluje 2 typy ochranných známek.

EKO-CERT je certifikát pro kosmetiku přírodního původu (alespoň z 95 %) a má dvě varianty:

- 1) „Ekocert EKO“ garantuje 5 % složek s původem z ekologického zemědělství (a 50 % bio rostlinných složek).
- 2) „Ekocert BIO“ dostanou výrobky s 10 % složek z ekologického zemědělství (a 95 % bio rostlinných složek)

Tyto firmy mají některé své výrobky s certifikátem EKO-CERT:

- *Sodasan* • *Urtekram* • *Eco Cosmetics*
- *Eubiona*

e) kosmetika s certifikátem NaTrue

Značka NaTrue vznikla v roce 2008 a uděluje ji nezávislá nezisková organizace. NaTrue rozlišuje 3 úrovně přírodní kosmetiky. Zda vybraný produkt spadá do té, či oné kategorie poznáte dle počtu hvězdiček na logu (tj. 1-3)

- 1) Jedna hvězdička označuje 100% přírodní produkt. Produkt nesmí obsahovat žádné chemické látky. Tento stupeň nahrazuje běžně používanou známku BDIH.
- 2) Dvě hvězdičky označují produkty, které musí navíc obsahovat minimálně 70 % bio surovin (z ekologického zemědělství).
- 3) Tři hvězdičky produkt musí obsahovat minimálně 95 % bio surovin.

Tyto firmy mají některé své výrobky s certifikátem NaTrue:

• *Kneipp* • *Lavera* • *Logona* • *Primavera* • *Weleda*

f) Soil Association

Certifikát Soil Association udílí britská Soil Association Certification Limited, největší certifikační organizace ve Velké Británii. Vedle řady dalších standardů zaměřených na ekologické zemědělství a jeho produkty certifikuje od roku 2002 také komestické výrobky.

Standards rozlišují 2 úrovně kvality. V případě přírodní kosmetiky musí výrobek obsahovat minimálně 70% podíl složek z ekologického zemědělství – bio (konkrétní procento je na každém výrobku uvedeno). Pro výrobky označené slovem organic a logem je závazné minimum 95 % bio surovin. Standards definují seznam zakázaných látek, které při výrobě nesmí být použity.

Tyto firmy mají některé své výrobky s certifikátem Soil Association:

• *Bentley Organic*

g) kosmetika s certifikátem VEGAN

Ochranná známka Vegan je udělována britskou neziskovou organizací Vegan Society.

- 1) výrobky neobsahují žádné živočišné produkty (ani jejich odvozené sloučeniny, např. včelí vosk a lanolin)
- 2) nesmí se testovat na zvířatech a zvířecích produktech
- 3) nesmí obsahovat GMO

Nepoužívání živočišných produktů a testování na zvířatech zahrnuje nejen obratlovce, ale i všechny mnohobuněčné organismy. Certifikát najdete také na potravinách a jiných výrobcích.

Tyto firmy mají některé své výrobky s certifikátem VEGAN

• Alverde • Eco Cosmetic • Lavera • Weleda

(Ecover - Poměrně známé značce Ecover, zaměřující se především na čisticí výrobky, byl v roce 2007 odebrán certifikát Vegan Society. Zjistilo se totiž, že firma testovala používané ingredience na králičí krvi a na perloočkách rodu Daphnia, čímž porušoval pravidla certifikace).

h) kosmetika s certifikátem EŠV - Ekologicky šetrný výrobek

Existuje mnoho kategorií ekologicky šetrných výrobků – jedním z nich jsou také kosmetické produkty.

Požadavky u kosmetických výrobků:

- 1) biologická rozložitelnost tenzidů,
- 2) smí obsahovat jen takové množství konzervačních přísad, které je nezbytné pro ochranu výrobku a nedosahuje limit daný platnými předpisy; smí obsahovat jen takové množství barviv a parfémových složek, které je nezbytně nutné k zachování charakteru kosmetického prostředku
- 3) dodržování minimalizace odpadů

Seznam EŠV najdete na www.ekoznacka.cz. Žádné kosmetické produkty však zatím tuto certifikaci nezískaly. Pro spotřebitele, který se chce vyhnout výrobkům testovaným na zvířatech, je tato značka nevhodná, protože vyžaduje testy toxicity na rybách, bezobratlých a řasách).

Poznámka ke všem značkám:

- jediný certifikát HCS je spolehlivý v netestování na zvířatech, ostatní certifikáty jsou udělovány pouze na základě prohlášení firmy, že pokusy neprovádějí (nekontrolují se)
- uvedené značky jsou udělovány jednotlivým výrobkům, nikoli firmám, resp. celým řadám kosmetiky. Orientujte se proto podle značek na obalu nebo podle webových stránek certifikačních firem.

Není pravidlem, že by kosmetika s těmito certifikáty byla dražší než běžný produkt. Některé firmy mají výrobky cenově srovnatelné s běžnými, navíc u kosmetických výrobků, se cena tolik neprojeví na naší peněžence, protože je spotřebováváme dlouho a výdaje se tak rozloží.

Kde přírodní kosmetiku koupit?

V prodejnách zdravé výživy, v některých drogeriích nebo přes internet – např. na www.biokvalita.cz, www.vsebio.cz, www.bio-eko-logicky.cz, www.bisosfera.cz, www.bioobchod.cz, www.edenshop.cz a mnoha dalších internetových obchodech.

Pokud nakupujeme přírodní kosmetiku, měli bychom se také zamyslet nad šetrnějšími variantami v jejím nanášení, např. pomocí tampónů či vaty z nebělené bio bavlny (např. Bio Weevil), které se po použití dají dobře zkompostovat.

Další možností je používání čtverečků ustřížené látky (nejlépe bavlna, plátno), které po použití opláchneme, vodou a usušíme (pokud jsou již příliš zašpiněné, můžeme je vyprat v pračce). Podle způsobu použití si vyberme druh látky – pro citlivou pleť látku s jemnou strukturou nebo froté. Pokud chceme čtverečky použít na odstraňování odumřelých buněk kůže, použijeme např. Iněnou látku nebo rozstříháme dětské vzorkované punčochy.

Domácí výroba kosmetiky - doporučená literatura:

Doležalová A., Recepty z domácí lékárny, Dana, 2005
Evanová E., Přírodní kosmetika v praxi, Fontána, 2006
Vukovicová L., 1001 přírodních prostředků, Ikar, 2000

Hnutí DUHA Olomouc

je jednou z jedenácti poboček Hnutí DUHA, celostátní ekologické organizace. Prosazujeme řešení, které zajistí čisté a zdravé prostředí pro život každého z nás.

Působíme především v Olomouckém, částečně také v Moravskoslezském a Zlínském kraji (především v Beskydech).

Věnujeme se osvětě a vzdělávání široké i odborné veřejnosti a ekologické výchově na školách. Poskytujeme bezplatné ekologické a právní poradenství v oblasti ochrany životního prostředí, nakládání s odpady v domácnostech a udržitelné spotřeby. Aktivně se zapojujeme do správních řízení a dalších rozhodovacích procesů v regionu.

Vydáváme zpravodaj Ekologické listy a Olomoucký Biozpravodaj, v naší Ekoporadně nabízíme také zboží Fair Trade, místní biopotraviny a další ekologicky šetrné výrobky.

Zlepšujeme stav životního prostředí také ochranou a výsadbou stromů a organizováním dobrovolných lesních brigád.

Intenzivně pracujeme na ochraně vlků, rysů a medvědů v Beskydech – osvětou, vzděláváním, monitoringem a další prací na místní úrovni předcházíme pytláctví velkých šelem a zániku jejich biotopů.

Hnutí DUHA Olomouc je členem STEP, celorepublikové sítě ekologických poraden.

Hnutí DUHA

místní skupina Olomouc

A > Dolní náměstí 38, 772 00 Olomouc

T > 585 228 584

E > olomouc@hnutiduha.cz

www.hnutiduha.cz/olomouc

Vydalo Hnutí DUHA Olomouc, 2009.

Text: Hana Kovaříková, Pavla Široká

TYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIŘE.

Naše práce se neobejde bez finanční podpory lidí, jako jste vy. Zvažte, zda můžete pomoci drobným darem.

Více na www.hnutiduha.cz/olomouc.

Projekt byl finančně podpořen v grantovém řízení MŽP. Materiál nemusí vyjadřovat stanovisko MŽP.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

